

NOCTUA

SIVE

NOVA EX BIBLIOTHECA VETERINARIA

Új szolgáltatás indul!

Az Állatorvos-tudományi Könyvtár pályázati támogatásból „video-olvasóhelyet” hozott létre. A jelenlegi video-film-állomány tudatos gyarapításával kívánjuk bővíteni a multimédiás lehetőségek választékát. Mivel eddig lejátszó nem állt rendelkezésre a könyvtárban, az állományban lévő videofilmek többségükben a tanszékek beszerzései voltak. Igyekszünk a tanszékek birtokában lévő szalagok egy részét a könyvtárban is elérhetővé tenni minden érdeklődő számára.

Ezúton kívánok Mindannyiuknak jó pihenést, kellemes nyaralást! Szabóné Szávay Judit, könyvtárigazgató

Az Állatorvos-tudományi Könyvtár 2001. július 30. és augusztus 20. között zárva tart.

Net-túra

A <http://vetgate.ac.uk/vts/vet/> címen található a VETGATE tutórium, amellyel mindenki könnyedén átláthatja és megtanulhatja kezelni az állatorvos-tudomány legfontosabb internetes forrásait. Ez a „tanuld magad” segédlet egyaránt szól hallgatóknak, oktatóknak, kutatóknak és gyakorló állatorvosoknak, vagyis: megmutatja, hogy miként használjuk az internetet irodalomkeresésre, oktatásra vagy kutatásra.

Az INTERNET VET négy utat ajánl:

1. *Tour*: tájékozódás (az internetes források típusai, tematikus link-csoportok)
2. *Discover*: az internetes információkereső készségek fejlesztése (keresőgépek, keresési-kutatási technikák)
3. *Review*: az internetes források kritikai értékelése (az állatorvos-tudományi web-oldalak minőségi kérdései)
4. *Reflect*: hogyan használjuk az internetet a gyakorlatban (szemináriumi feladatok, előadások anyagai, oktatási anyagok tervezése, kutatómunka)

Minden témakört egy néhány kérdésből álló kvíz zár, melyek egyikében az *Acta Veterinaria Hungarica*t is felfedezhetjük.

Az INTERNET VET a legalapvetőbb állatorvos-tudományi internetes oldalak tematizált gyűjteménye, amely komoly segítséget nyújt abban, hogyan kerüljük el az Internet csapdáit, valamint lehetővé teszi, hogy elkészítsük saját, személyre szabott link-gyűjteményünket. (M. T.)

„A letöltés folyamatban”, avagy elektronikus folyóiratok a könyvtárban

Napjainkban egyre több lehetőség nyílik arra, hogy kedvenc folyóiratunkat (esetleg könyvünket) elektronikus formában is elérjük. Attól függően, hogy mekkora az információéhségünk (a legtöbb esetben az sem mindegy, hogy mennyire tömött a pénztárcánk!), különböző szintű szolgáltatásokat vehetünk igénybe.

Az Állatorvos-tudományi Könyvtár honlapján – konyvtar.univet.hu – több hónapja működik két oldal (link), amelyek folyamatos frissítéssel, aktualizálással tájékoztatnak egyrészt a könyvtári állományban található (*Folyóiratok*), másrészt a könyvtár által előfizetett, teljes szövegű állatorvos-tudományi folyóiratokról (*E-journals*).

A könyvtárban található *FOLYÓIRATOK* alfabetikus listájából nemcsak a honlappal rendelkezők http-címét (egyetlen kattintással behívhatóak!) tudhatják meg, azt is jelezzük, hogy elérhetőek-e a tartalmi kivonatok, illetve a teljes szöveges verzió.

Az elektronikus folyóiratok honlapján csaknem minden esetben lehetőség nyílik arra, hogy az *elektronikus tartalomjegyzék-szolgáltatás* segítségével tájékozódjunk. Ez a rendszerint ingyenes szolgáltatás igény esetén „házhoz megy”, hiszen az email-

cím megadásával rögtön elektronikus postaládánkba kaphatjuk a kívánt folyóirat legfrissebb számának tartalomjegyzékét, amelyből a kiválasztott cikkek könyvtárunktól megrendelhetők.

A publikálást megelőző előkészületek fontos eszközének tartjuk az „Instructions to Authors in the Health Sciences” oldalt, ahol olyan linkek találhatók, amelyek a témába vágó több, mint 3000 folyóirat szerzői útmutatóihoz vezetnek el; valamint az „IMPACT FAKTOR 1999” linket, amely egy letölthető, rtf-formátumú dokumentum.

A könyvtár honlapjának egyik kiemelkedően fontos oldala az *E-JOURNALS*, ahol egy – most még rövid – lista áll a kar munkaaállomásain hozzáférhető elektronikus full-text folyóiratokról (Domestic Animal Endocrinology, International Journal for Parasitology, Veterinary Microbiology stb.).

Az Elsevier-előfizetésnek és a Springer Link országos konzorciumának köszönhetően olyan határterületi folyóiratok cikkállománya is elérhetővé vált, amelyek nyomtatott példányát más egyetemi könyvtár fizeti elő! Törekszünk az Állatorvostudományi Karon *kívülről* érkező igények teljesítésére is: ebben az esetben a felhasználó csak az adott folyóiratok elektronikus tartalomjegyzék-szolgáltatását látja, ebből válogat, és elküldi nekünk az igényelt cikklisztát (email-ben vagy hagyományos postai úton). A könyvtár elektronikus úton (pdf-, html- vagy word-formátumban) vagy nyomtatott változatban postázza a teljes terjedelmükben hozzáférhető folyóiratcikk(ek)et.

A folyamatos folyóiratfigyelésnek köszönhetően egyre több olyan teljes szövegű folyóiratcikket olvashatunk, amelyek nem csak a kari, hanem az ott-honi munkaaállomásokról is szá-

badon hozzáférhetők! (Pl.: Annales Fennici Zoologici, Journal of Veterinary Medical Education, Reproduction.) A fent említett folyóirat-cikkek általában html- illetve pdf-formátumban olvashatók és tölthetők le.

További információ: tmakrai@univet.hu (M. T.)

Könyvismertető

International animal health code: mammals, birds and bees

<http://www.oie.int/eng/normes/MCode/A_summry.htm>

International animal health code: mammals, birds and bees. 9th ed. Paris: Office International des Epizooties, 2000. X, 473 p.

A „Nemzetközi állategészségügyi jogszabálygyűjtemény”-t az OIE adja közre angol, francia és spanyol nyelven.

A rendszeresen frissített kiadvány célja, hogy megakadályozza az állatbetegségek terjedését a nemzetközi élőállat-, sperma-, embrió- és állati eredetű termékek kereskedelme során. Az OIE jogszabálygyűjteménye az állatorvosi hatóságok, különböző export-/import-tevékenységgel foglalkozó cégek és a járványtani szakemberek számára alapvető dokumentum, illetve hasznos mindazoknak, akik a nemzetközi kereskedelemben bármilyen formában részt vesznek. A kiadvány az OIE-tagállamok (köztük hazánk) állatorvosi hatóságait kívánja segíteni az állategészségügyi szabályozás korszerűsítésében (az állatok, illetőleg az állati eredetű termékek nemzetközi kereskedelmében).

A jogszabályokban ajánlott előírások az – OIE A és B listás – kiemelt jelentőségű betegségekre vonatkoznak, figyelembe

véve a kereskedelemben résztvevő országokban érvényesülő feltételeket is. A második rész ajánlásai azt a célt szolgálják, hogy megakadályozzák az adott betegség bevitelét az importáló országba, tekintettel a kérdéses árucikkre és annak állategészségügyi státusára az exportáló országban. Az előírások alkalmazásával biztosítani lehet a megfelelő (a legújabb tudományos eredményeket is figyelembe vévő) higiéniai szintet az import folyamán.

A jogszabálygyűjtemény mellékletében számos fontos ajánlást is tartalmaz, különös tekintettel a sperma és embrió higiénikus begyűjtésére és kezelésére, az (élő)állatok szállítására, a keltetői higiéniaira. Bizonyos állatbetegségek járványügyi felügyeletével kapcsolatos előírásokat is megtalálhatunk itt. A mintaúrlapok a nemzetközi állatorvosi bizonyítványok (jog) harmonizációjának elősegítését célozzák a nemzetközi kereskedelemben (állatok, illetve állati eredetű termékek esetén).

A jogszabálygyűjtemény felépítése:

1. általános szabályok (1.1.1. fejezet: definíciók);
2. a különböző betegségekre vonatkozó előírások (A és B listás betegségek);
3. mellékletek (pl. állatok szállításával kapcsolatos elvek, járványügyi felügyeleti rendszer);
4. nemzetközi bizonyítványok mintaúrlapjai (élő állatokkal és állati eredetű termékekkel kapcsolatban).

(Maguk az A, illetve B listás betegségek is megtalálhatók az OIE honlapján, pl. angolul a

<http://www.oie.int/eng/maladies/en_classification.htm> oldalon.) (n. n.)

Macskák alsó húgyúti betegségei Válogatott bibliográfia

BUFFINGTON C. A. T.: Treating feline lower urinary tract disease. = *Vet. Med.* 1999. 94. 7. 625.

DIÓSZEGI Z.: A macskák urológiai szindrómájának (FUS) sebészeti ellátása. = *Kisállatorvoslás.* 1995. 2. 1. 33-35.

DROBATZ K. J. – HUGHES D.: Concentration of ionized calcium in plasma from cats with urethral obstruction. = *JAVMA.* 1997. 211. 11. 1392-1395.

DZANIS D. A.: Interpreting pet food labels - part 2: special use foods. = *FDA Vet. News.* 1999. 14. 1. 3-8.
<<http://www.fda.gov/cvm/index/fdvet/1999/jan.html#flutd>>

FOLGER, W. R.: Calcium oxalate urolithiasis in a cat. = *Feline Practice.* 1999. 27. 4. 17-20.

FUNABA M. et al.: Effects of a high-protein diet on mineral metabolism and struvite activity product in clinically normal cats. = *Am. J. Vet. Res.* 1996. 57. 12. 1726-1732.

GREGORY C. R. et al.: A mucosal apposition technique for ureteroneocystostomy after renal transplantation in cats, = *Vet. Surg.* 1996. 25. 1, 13-17.

HÉJJ A.: A macskák húgyúti szindrómája. = 1998.
<<http://vet.info.hu/szakir/fus.htm>>

JONES B. R. – SANSON R. L. – MORRIS R. S.: Elucidating the risk factors of feline lower urinary tract disease. = *New Zealand Vet. J.* 1997. 45. 3. 100-108.

JUHÁSZ Cs. – SÓTONYI P. – SZILÁGYI A.: Herélt és kandúr macskák alsó húgyúti szindrómája a laboratórium, az anatómia és a sebészet tükrében. = *ÁKH.* 1998. 9. 5. 48-49.

KALKSTEIN, T. S. – KRUGER, J. M. – OSBORNE, C. A.: Feline idiopathic lower urinary tract disease. = *Comp. Cont. Edu. Pract. Vet.* 1999, 21. – Part I. Clinical manifestations. 1. 15...26. – Part II. Potential causes. 2. 148...152 – Part III. Diagnosis. 5. 387...394. – Part IV. Therapeutic options. 6. 497...509.

KIRK'S current veterinary therapy XIII: small animal practice. Philadelphia; USA : W. B. Saunders, 2000.

KRUGER J. M. et al.: Nonobstructive idiopathic feline lower urinary tract disease: therapeutic rights and wrongs. 888-893.

WALDRON D. R. – BONAGURA J. D.: Urine division by tube cystostomy. 870-871.

LEKCHAROENSUK, C. et al.: Association between patient-related factors and risk of calcium oxalate and magnesium ammonium phosphate urolithiasis in cats. = *JAVMA.* 2000. 217. 4. 520-525.

NEUMANN R. D. et al.: Ultrastructure of selected struvite-containing urinary calculi from cats. = *Am. J. Vet. Res.* 1996. 57. 1. 12-24.

OSBORNE C. A. et al.: Feline urologic syndrome, feline lower urinary tract disease, feline interstitial cystitis: what's in a name? = *JAVMA.* 1999. 214. 10. 1470-1480.

PALLÓS L.: A macska alsó húgyúti megbetegedése. = *Kisállatorvoslás.* 1998. 5. 4. 202-204.

RIVERS B. J. – WALTER P. A. – POLZIN D. J.: Ultrasonographic-guided, percutaneous antegrade pyelography: technique and clinical application in the dog and cat. = *JAAHA.* 1997. 33. 1. 61-68.

STRAETER-KNOWLEN I. M. – MARKS S. L.: Use of muscle relaxants in feline obstructive lower urinary tract disease. = *Feline Practice.* 1997. 25. 5-6. 26-33.

THUMCHAI R. et al.: Epizootologic evaluation of urolithiasis in cats: 3498 cases (1982-1992). = *JAVMA.* 1996, 208. 4. 547-551.

TUBOLY Cs.: Macskák húgyúti obstrukciójának műtéti gyógykezelése perinealis urethrostomiával. Szakáo. szakdolg. Bp. : SZIE ÁOTK, 2000. 29 p.

VET. Clin. North Am., Small Anim. Pract. 1996, 26. 2.

BARTGES J. W. et al.: Pathophysiology of urethral obstruction. 255-264.

OSBORNE C. A. – KRUGER J. M. – LULICH J. P.: Disorders of the feline lower urinary tract. I. Etiology and pathophysiology. 169-422.

OSBORNE C. A. et al.: Feline crystalluria. Detection and interpretation. 369-391.

OSBORNE C. A. et al.: Feline urethral plugs. Etiology and pathophysiology. 233-253.

OSBORNE C. A. et al.: Feline urolithiasis. Etiology and pathophysiology. 217-232.

SENIOR D. F. – BROWN M. B.: The role of Mycoplasma species and Ureaplasma species in feline lower urinary tract disease. 305-308.

ULRICH L. K. et al.: Urolith analysis. Submission, methods, and interpretation. 393-400.

VET. Clin. North Am., Small Anim. Pract. 1996. 26. 3.

KRUGER J. M. – OSBORNE C. A. – LULICH J. P.: Management of nonobstructive idiopathic feline lower urinary tract disease. 571-588.

LANE I. F.: Pharmacologic management of feline lower urinary tract disorders. 515-533.

OSBORNE C. A. – KRUGER J. M. – LULICH J.: Disorders of the feline lower urinary tract II: diagnosis and therapy. i-xi, 423-665.

OSBORNE C. A. – LULICH J. – KRUGER J. M.: Treatment of feline lower urinary tract disease by debriding the bladder mucosa. First do no harm. 639-642.

OSBORNE C. A. et al.: Feline perineal urethrostomy. A potential cause of feline lower urinary tract disease. 535-549.

OSBORNE C. A. et al.: Prednisolone therapy of idiopathic feline lower urinary tract disease. A double-blind clinical study. 563-569.

OSBORNE C. A. Management of feline lower urinary tract disease by homeopathy. 643-650.

VÖRÖS K. et al.: Ultrasonographic study of feline lower urinary tract diseases: 32 cases. = *Acta Vet. Hung.* 1997. 45. 4. 387-395.

WENKEL R. – BERG W. – PRANGE H.: Harnsteine bei Kleintieren und anderen Tierarten - eine retrospektive Studie aus den Jahren 1980-1989. = *DTW.* 1998. 105. 5. 182-186.

WIEGAND U. – KIRPENSTEIJN J.: Surgical treatment and complications of a urethral obstruction in a cat: a case study. = *Vet. Quart.* 1997. 19. 2. 85-87.

WLADÁR S.: Macskák húgykövességének klinikai vonatkozásai. = *Kisállatorvoslás.* 1994. 1. 5. 19-23.

A fenti cikkekről könyvtárunktól másolat kérhető.
(O.É.)

Válogatás új szerzeményeinkből

- ATLAS of the hematology of the laboratory rat. A. Hasegawa, K. Furuhashi. (eds.) Amsterdam : Elsevier, 1998. 171 p.
- BSAVA Manual of small animal clinical pathology. M. G. Davidson et al. (eds.) Shrewsbury : British Small Animal Veterinary Association, 1998. 376 p.
- CAMPBELL, A. – CHAPMAN, M.: Handbook of poisoning in dogs and cats. London : Blackwell Science, 2000. 272 p.
- COWELL, R. L. et al.: Diagnostic cytology and hematology of the dog and cat. 2. ed. St. Louis : Mosby, 1999. 338 p.
- CYTOKINES in veterinary medicine. V. E. C. J. Schijns, M.C. Horzinek (eds.). Wallingford : CAB International 1997. 324 p.
- Development and formulation of veterinary dosage forms. G. E. Hardee, J. D. Baggot (eds.) 2. ed. Basel : Marcel Dekker, 1998. 488 p.
- FRAPE, D.: Equine nutrition and feeding. 2.ed. London : Blackwell Science, 1998. 564 p.
- HENDRIX, C. M.: Diagnostic veterinary parasitology. 2. ed. St. Louis : Mosby, 1998. 321 p.
- INTERNATIONAL animal health code: mammals, birds and bees. 9. ed. Paris : Office International des Epizooties, 2000. X, 473 p. *lásd: Könyvismertető*
- NORSWORTHY, G. D. et al.: The feline patient: Essentials of diagnosis and treatment. Baltimore : Lippincott Williams and Wilkins, 1998. 559 p.
- PETRIE, A. – WATSON, P.: Statistics for veterinary and animal science. London : Blackwell Science, 1999. 243 p.
- REAGAN, W. J. et al.: Veterinary hematology: Atlas of common domestic species. London : Manson Publishing, 1998. 75 p.
- RUSH, J. E. – FREEMAN, L. M. – PIPERS, F. S.: A practical approach to the radiographic diagnosis of heart disease in small animals. Iselin, NJ : Meril Limited, 2000. 86 p.
- SENGER, P. L.: Pathways to pregnancy and parturition. Pullman, W. A. : Current Conceptions, Inc., s.a. 281 p.
- SZATYOR M.: Európa denevérei. Pécs : Pro Pannónia Kiadói Alapítvány, 2000. 142 p.
- WOLFENSOHN, S. – LLOYD, M.: Handbook of laboratory animal management and welfare. 2.ed. London : Blackwell Science, 1998. 334 p.
- ZRENNER, K. M. – HÄFFNER, R.: Lehrbuch für Fleischkontrolleure. Stuttgart : Enke Verlag, 1999. 443 p.

Hogyan tájékozódnak az állatorvosok?

Az állatorvosok, szakmájuk jellegéből adódóan, sajátos módon szerzik és használják a szakmai információt. A szerző 1999-ben szakdolgozatában vizsgálta a brit állatorvosok információkeresési és -használati szokásait. A felmérés – a minta kicsinsége miatt – inkább problémafelvető, mégis számos érdekességre mutat rá.

Az állatorvosok számítógépüket leggyakrabban munkájuk adminisztrálására (szövegszerkesztés, számlázás) használják. Bár kedvenc kommunikációs csatornájuk az e-mail, szívesebben tájékozódnak folyóiratokból és konferenciakiadványokból (aktualitások). Nehéz helyzetekben elsődleges segítőik továbbra is a (tan)könyvek.

A kisebb, kevert praxisok használják a leg többféle információforrást. Az online könyvtári katalógusok kevésbé népszerűek, mint a Medline, vagy egyéb internetes keresők, de hiányzik az ingyen elérhető célzott állatorvosi adatbázis, és nagy igény lenne több folyóirat teljes szöveges elérésére. Ennek ellenére az internet fontosabb információforrás, mint az állatorvosi könyvtárak!

Mind a szakmai problémák megoldásában, mind az információforrások értékelésében kitüntetett szerepe van a kollégáknak, jelesül a közvetlen (nem levelező csoporton át történő) e-mail váltásnak.

A könyvtárak online (teljes szöveges) szolgáltatásaik fejlesztésével és speciális tanfolyamokkal járulhatnak hozzá ahhoz, hogy az állatorvosok egyre teljesebben ki tudják használni az elektronikus információforrásokat. (O. É.)

A teljes tanulmány könyvtárunktól elektronikus formában is kérhető:

Wales, T.: Practice makes perfect? Practicing veterinarians' information seeking behaviour and information use: implications for information provision. London, 1999. 61 p.

A Noctua terjesztéséért, és ezen keresztül könyvtári szolgáltatásaink népszerűsítéséért köszönetet mondunk a Magyar Állatorvosi Kamarának.

NOCTUA SIVE NOVA EX BIBLIOTHECA VETERINARIA

Kiadja: Szent István Egyetem Állatorvos-tudományi Könyvtár
Felelős kiadó: Szabóné Szávay Judit e-mail: mrszabo@univet.hu

Felelős szerkesztő: Orbán Éva e-mail: eorban@univet.hu

Cím: 1078 Budapest, István u. 2.

Tel.: (06-1) 478-4226 (Titkárság), 478-4228 (Olvasószolgálat)

Fax: (06-1) 478-4227

Honlap: <<http://konyvtar.univet.hu/>>

e-mail: library@univet.hu

